

KUNTOUTUKSEN TÄRKEIN TYÖ TEHDÄÄN RUOHONJUURITASOLLA

Kuntoutusalan maailmanjärjestön tuore presidentti näkee, että kuntoutuksen tehtävä on auttaa vähäosaisia, ja maailmanlaajuisesti kaikkein vähäosaisimpia ovat vammaiset naiset.

Kuntoutusalan maailmanjärjestön Rehabilitation Internationalin (RI) presidentti, norjalainen Jan Arne Monsbakken, vieraili huhtikuussa Valtakunnallisilla kuntoutuspäivillä kertomassa järjestönsä toiminnasta. Monsbakken aloitti nelivuotisen kautensa RI:n johdossa lokakuussa. Hän seurasi tehtävässään uusiseelantilaista Anne Hawkeria ja on järjestön ensimmäinen pohjoismainen presidentti sitten 1960-luvun.

Monsbakken on aloittanut toimintakautensa näyttävästi. Alkuvuodesta hän ajoi WHO:ssa läpi vaatimuksen, että järjestö kannustaa jäsenmaitaan noudattamaan YK:n vammaisten oikeuksien sopimusta ja suosituksia, joita WHO ja Maailmanpankki ovat vammaisuutta ja kuntoutusta koskevissa raporteissaan esittäneet.

Maailman terveysjärjestön lisäksi Monsbakken on ehtinyt neuvotella yhteistyöstä ja virallisten suhteiden luomisesta YK:n alaisen Unescon kanssa. Maaliskuussa hän puhui vammaisten naisten oikeuksista RI:n seminaarissa, joka järjestettiin YK:n naisten asemaa käsittelevän toimikunnan istunnon yhteydessä.

Vaikka RI:llä on kansalaisjärjestöksi poikkeuksellisen läheiset suhteet YK:hon, Monsbakken korostaa, että tärkein työ vammais-

Kuva: Saija Kivimäki

RI:n presidentin Jan Monsbakkenin mukaan kuntoutuksella on tärkeä rooli äärimmäisessä köyhyydessä elävien auttamisessa.

ten ja osatyökykyisten aseman edistämiseksi tehdään ruohonjuuritasolla. Hän tiivistää tavoitteen yhteen sanaan, togetherness, yhteiskokuvuus.

– RI:n tehtävänä on pitää huolta, että ihmiset kaikkialla maailmassa saavat yhtäläiset mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaan, Monsbakken määrittelee järjestönsä tavoitteita.

Ruohonjuuritasolla RI on edistänyt etenkin yhteisöpohjaisen kuntoutuksen käytäntöjen juurtumista. Tavoitteena on vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa ja instituutioita, kuten koululaitosta ja terveydenhuoltoa, ja kohen-

taa sitä kautta esimerkiksi vammaisten ihmisten mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan.

– Maailmassa on paljon ihmisiä, jotka elävät äärimmäisessä köyhyydessä. Kuntoutuksella on tärkeä rooli heidän auttamisessaan, Monsbakken sanoo.

On lottovoitto syntyä Pohjoismaahan

Jan Monsbakkenin edeltäjä Anne Hawker vieraili Helsingissä kaksi vuotta sitten. Hän kertoi tuolloin Kuntoutus-lehdelle (2/2011), että RI pyrkii edistämään etenkin työssä käyvien kuntoutusta.

Hawker puhui valkokauluskuntoutuksesta, jota hänen mukaansa tarvitaan länsimaiden lisäksi yhä enemmän kehittyvissä talousmaissa, kuten Kiinassa ja Intiassa.

Työssä käyvät tarvitsevat toki kuntoutusta, mutta RI:n tehtävä on auttaa tukea etenkin köyhimmässä maissa ja luonnonkatastrofien tai sodan runtelemilla alueilla asuvia ihmisiä, Monsbakken sanoo. Hänen mukaansa kaikkein vähäosaisimpia ovat vammaiset naiset.

– Naisten huono asema on ongelma kaikkialla maailmassa. Ei tarvitse matkustaa kauas

Norjan rajojen ulkopuolelle nähdäkseen, että naisten asemassa on korjattavaa.

Monsbakken katsoo, että taustansa takia hänen on helppo puhua naisten oikeuksien puolesta. Hän on pohjoismaisen hyvinvointivaltion kasvatti ja työskentelee asiantuntijana Norjan suurimmassa naisjärjestössä. Norja ja muut Pohjoismaat ovat hänen mukaansa hyviä esimerkkejä yhteiskunnista, joissa naiset on otettu täysivaltaisiksi jäseniksi.

– Sanotaan, että kaikki norjalaiset ovat lottovoittaja. Siinä tapauksessa norjalaiset naiset ovat voittaneet lotossa kahdesti.

Monsbakkenin mukaan naisten oikeudet ovat yhtä ajankohtainen kysymys kuin sata vuotta sitten, jolloin norjalaiset naiset saivat äänioikeuden. Oikeuksia ei pidä ottaa itsestään selvänä Pohjoismaissakaan, hän muistuttaa.

Jan Monsbakken ei halua arvailla etukäteen, mitkä ovat hänen nelivuotiskautensa suurimmat saavutukset.

– Tavoitteet on kirjattu järjestön toimintasuunnitelmaan vuosille 2013–2017, hän vastaa diplomaattisesti.

Kirjoittaja on Kuntoutussäätiön verkkotoimittaja.

Rehabilitation International (RI)

- Rehabilitation International on maailmanlaajuinen kuntoutusalan järjestö, joka toimii yli sadassa maassa. Se pyrkii luomaan alueellisia ja kansainvälisiä verkostoja ja tukemaan niiden toimintaa. Toimintaan osallistuu niin vammaisjärjestöjä, palveluntuottajia, tutkijoita kuin viranomaisia.
- Järjestö perustettiin Yhdysvalloissa vuonna 1922 vammaisten lasten auttamiseksi. Järjestön nimi vaihtui kahdesti ennen kuin nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 1972.
- RI:n näkyvimpiä saavutuksia vuosien varrella on ollut kansainvälinen liikkumisesteisten merkki. Järjestö suunnitteli merkin 1960-luvun lopulla. Nykyisin se on yksi maailman tunnetuimpia symboleja.
- Tällä hetkellä RI pyrkii vaikuttamaan etenkin YK:n vammaisten ihmisoikeussopimuksen toteutumiseen.
- Monista kansainvälisistä järjestöistä poiketen RI:llä on kevyt keskushallinto. Suurin osa järjestön työstä tapahtuu kansallisten jäsenjärjestöjen ja niiden jäsenten muodostamien komissioiden kautta. Suomessa RI:n toimintaa toteuttaa Rifi (RI Finnish Committee).

Lähde: riglobal.org